Lietas arhīva Nr. A42-00523-22/24
ECLI:LV:ADRJRIT:2022:1005.A420206921.16.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2022.gada 5.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnesis Edgars Biezais,
tiesnese Ilze Andruškina,
tiesnesis Romāns Dončenko,

piedaloties pieteicējas SIA „REIMEI" pārstāvim /pers. D/ un pilnvarotajai pārstāvei /pers. E/,
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Iepirkumu uzraudzības biroja pārstāvim /pers. F/ un Valsts aizsardzības loģistikas un iepirkumu centra pārstāvim /pers. G/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „REIMEI" pieteikumu par Iepirkumu uzraudzības biroja 2021.gada 21.jūnija lēmuma Nr.4-1.2/21-113/2 atzīšanu par prettiesisku.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts aizsardzības loģistikas un iepirkumu centrs (turpmāk – pasūtītājs) izsludināja atklātu konkursu „Digitālās iespiešanas un pēcapstrādes kompleksa iegāde" (id. Nr. VALIC 2021/052/EN-P-AK) (turpmāk – iepirkums).

[2] Uzskatot, ka iepirkuma nolikuma tehniskās specifikācijas 1.2., 1.3., 1.4., 1.5., 1.6., 1.7., 1.9. un 1.12.punktā ietvertās prasības attiecībā uz iepērkamo lielformāta lokšņu digitālās drukas iekārtu ir nepamatotas un konkurenci ierobežojošas, pieteicēja vērsās ar sūdzību Iepirkumu uzraudzības birojā (turpmāk arī – birojs).

[3] Ar biroja iesniegumu izskatīšanas komisijas 2021.gada 21.jūnija lēmumu Nr.4?1.2/21-113/2 (turpmāk arī – pārsūdzētais lēmums) pieteicējas sūdzība noraidīta, atļaujot pasūtītājam turpināt iepirkuma procedūru un slēgt iepirkuma līgumu. Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Tehniskās specifikācijas 1.2.punkts noteic, ka printerim jāspēj apdrukāt tādi materiāli kā papīrs, *Tyvek*, kartons, koks, alumīnijs, polikarbonāts, PVC u.c. Publicētajā atbildē uz ieinteresētā piegādātāja jautājumu pasūtītājs ir paskaidrojis, ka ar materiālu *Tyvek* tehniskajā specifikācijā domāts polietilēna šķiedras materiāls. Savukārt biroja pieaicinātā eksperte norādījusi, ka profesionālam lietotājam vienmozīmīgi esot saprotams, ka materiāls *Tyvek* ir HDPE *(High Density Polyethylene)* un tas ir digitālajai drukai visbiežāk lietotais apdrukājamais HDPE materiāls, kuram nav analoga izturības, drukas kvalitātes un apdrukājamības ziņā. Tādējādi nav pamatots pieteicējas arguments, ka tehniskās specifikācijas 1.2.punktā ietvertā prasība par spēju apdrukāt *Tyvek* ir neskaidra.

Nepamatota ir arī pieteicējas norāde par to, ka tehniskās specifikācijas 1.2.punktā ietvertā prasība par spēju apdrukāt *Tyvek* ir pretrunā Publisko iepirkumu likuma 20.panta sestajai daļai. Minētajā tiesību normā ietvertais ierobežojums konkrēta piegādātāja preču vai pakalpojumu norādīšanai attiecas uz iepirkuma priekšmeta aprakstīšanu tehniskajā specifikācijā, taču konkrētajā gadījumā iepirkuma priekšmets ir drukas iekārta, nevis apdrukas materiāls *Tyvek*.

[3.2] Tehniskās specifikācijas 1.3.punkts noteic, ka apdrukājamā materiāla maksimālais izmērs ir ne mazāks kā 3 x 2,5 metri. Pieteicēja iebildusi, ka saskaņā ar pasūtītāja paskaidrojumos norādīto, tam ir nepieciešamība veikt vēl lielāku materiālu apdruku nekā tas noteikts tehniskās specifikācijas 1.3.punktā, taču šāda pasūtītāja norāde nedod pamatu apšaubīt pasūtītāja nepieciešamību arī pēc 3 x 2,5 metru lielu materiālu apdrukas. Tādēļ pieteicējas iebildums par tehniskās specifikācijas 1.3.punktā ietverto prasību ir nepamatots.

[3.3] Tehniskās specifikācijas 1.4.punkts noteic, ka apdrukājamā materiāla maksimālajam biezumam ir jābūt ne mazākam par 50 milimetriem. Atbilstoši pasūtītāja paskaidrojumā norādītajam šāda prasība ir nepieciešama, lai spētu izveidot dažādus iepakojumus, kuru biezums var sasniegt tehniskajā specifikācijā noteikto vērtību. Ņemot vērā, ka pasūtītājs ir norādījis pamatojumu apstrīdētajai prasībai, savukārt iesniegumā ir izteikts tikai vispārīgs apgalvojums, ka pasūtītājam šāda biezuma materiāla apdruka nav nepieciešama, tehniskās specifikācijas 1.4.punkta atcelšanai nav pamata. Tikai pasūtītājs var pilnībā pārzināt savas vajadzības un attiecīgi izvērtēt, tieši kāda prece vai pakalpojums tam ir nepieciešams.

[3.4] Tehniskās specifikācijas 1.5.punkts noteic, ka apdrukājamā materiāla maksimālais svars ir līdz 34 kg/m2. Pasūtītājs 2021.gada 16.aprīlī publicētajā atbildē uz ieinteresētā piegādātāja jautājumu ir norādījis, ka pretendenta piedāvātajai iekārtai ir jāspēj apdrukāt materiāli ar svaru vismaz līdz 34 kg/m^2. Līdz ar to nepamatots ir pieteicēja arguments, ka no tehniskās specifikācijas prasības nav saprotams, vai iekārtai jāspēj apdrukāt materiāli, kuru svars ir 34 kg/m^2, vai tikai vieglāki materiāli, kuru svars nepārsniedz 34 kg/m^2.

Atsaucoties uz tehniskās specifikācijas 2.2.punktā noteiktajiem materiāliem, kādus jāvar apstrādāt ar iegādājamo digitālo lielformāta griezējgaldu (papīrs, kartons, gofrētais kartons, *Tyvek*, PVC pašlīmējoša plēve, putu materiāli), pieteicēja norāda, ka pasūtītājam nav objektīvas nepieciešamības noteikt tik augstas prasības attiecībā uz apdrukājamā materiāla svaru. Tomēr apstāklim, ka iegādājamais griezējgalds var nebūt spējīgs apstrādāt materiālus, kuru svars ir 34 kg/m^2, nenozīmē, ka pasūtītājam šādus smagākus materiālus nebūs nepieciešams apdrukāt ar iepērkamo drukas iekārtu. Tehniskās specifikācijas 1.2.punktā tieši noteikts, ka drukas iekārtai bez tehniskās specifikācijas 2.2.punktā minētajiem materiāliem jābūt spējīgai apstrādāt arī koku un alumīniju. Iesniegumu izskatīšanas komisijai nav pamata apšaubīt pasūtītāja norādīto, ka tam būs nepieciešams drukas iekārtā apstrādāt arī koka materiālu ar svaru 34 kg/m^2.

[3.5] Tehniskās specifikācijas 1.6.punktā „Drukas galda tehnoloģija" noteikts, ka iekārtai jābūt ar nekustīgu drukas virsmu ar materiāla vakuuma piesūkšanu. Nav pamatots pieteicējas arguments, ka minētā prasība nepamatoti izslēdz iespēju konkursā piedāvāt hibrīda tipa printerus. Prasība par nekustīgu drukas galdu ir pamatota un nodrošina apdrukājamā materiāla ģeometriskā izmēra nemainību. Jebkurā drukas tehnoloģijā nav iespējama absolūta materiāla nemainība iespiešanas procesa laikā, jo tas tiek pakļauts spēcīgai fizikāli ķīmiskai iedarbībai, tomēr lokšņu materiāla padeve praktiski vienmēr nodrošina mazāku materiāla deformāciju, jo apdrukājamais materiāls netiek iestiepts, kā tas notiek ruļļu padeves gadījumā. Drukājot kartogrāfiskos iespieddarbus, kuriem nepieciešama izcila attēla precizitāte, priekšroka dodama nekustīgai drukas virsmai ar materiāla vakuuma piesūkšanu.

[3.6] Tehniskās specifikācijas 1.7.punkts noteic, ka iekārtas vakuuma zonu skaitam ir jābūt ne mazākam kā 7. Saskaņā ar ekspertes norādīto šī prasība pēc savas būtības nodrošina kvalitatīvāku un efektīvāku apdrukas procesu – iekārtas ātrdarbību vienlaicīgi vairāku lokšņu apdrukas laikā. Līdz ar to pasūtītāja norādītā nepieciešamība pēc vairāku lokšņu vienlaicīgas apstrādes un iekārtas ātrdarbības palielināšanas objektīvi pamato konkrētās prasības iekļaušanu tehniskajā specifikācijā. Tādēļ pieteicējas iebildumi par konkrēto prasību nav pamatoti.

Pieteicēja arī nepamatoti norāda, ka prasība par septiņām vakuuma zonām ierobežo iekārtas ar „inteliģento" vakuuma zonu, jo, kā norādījis pasūtītājs tā publicētajā atbildē uz ieinteresētā piegādātāja jautājumu, ja iekārtai ir „inteliģentā" vakuuma piesūkšana, kura pielāgojas uzliktajam materiālam un faktiski nodrošina atbilstošo zonu skaitu, var uzskatīt, ka prasība ir izpildīta.

[3.7] Tehniskās specifikācijas 1.9.punkts noteic, ka krāsas piliena izmērs ir mainīgs, iekļaujot 6 pikolitrus. Ekspertes atzinumā norādīts, ka konkrētā prasība nodrošina pasūtītājam nepieciešamo iespieddarbu, t.sk. kartogrāfiskā materiāla, apdrukas kvalitāti un ražošanas produktivitāti, gan drukājot sarežģītus kartogrāfijas darbus, gan vienkrāsu iepakojumu, etiķetes, uzrakstus utt. Mainīgā piliena tehnoloģija ļauj izmantot mazu izmēru pilienus, ražojot izdrukas ar nelielu teksta apjomu un smalkām līnijām, vidēji pilieni ir piemēroti gadījumos, kad nepieciešamas vienmērīgas toņu pārejas (piemēram, kartogrāfiskie materiāli), savukārt lielākiem vienkrāsainiem laukumiem piemērotāks ir liels pilienu izmērs. Ekspertes norādītais apstiprina pasūtītāja pamatojumu, ka attiecīgā prasība nepieciešama kartogrāfiskā materiāla apdrukā. Tādēļ pieteicējas iebildums saistībā ar šīs prasības iekļaušanu tehniskajā specifikācijā nav pamatots.

[3.8] Saskaņā ar tehniskās specifikācijas 1.12.punktu iekārtas drukas ātrumam ir jābūt ne mazākam kā 150 m^2/h. Ekspertes atzinumā norādīts, ka tehniskās specifikācijas 1.12.punktā noteiktā prasība par drukas ātrumu, kas nav mazāks par 150 m^2/h, ietekmē iekārtas produktivitāti un ekonomisko izdevīgumu vienkāršu drukas darbu ar mazu krāsu pārklājumu veikšanas gadījumos. Drukas iekārtai var būt dažādi režīmi vai iestatījumi, ar kuriem iespējams iestatīt gan augstu drukas kvalitāti, kas nepieciešama, veicot sarežģītus drukas darbus ar augstu detalizāciju, kurus parasti veic nosacīti mazākā drukas ātrumā, gan vienkāršus drukas darbus ar ekonomiski izdevīgāku (mazāku) krāsu pārklājumu, kas veicami iespējami lielā drukas ātrumā. Līdz ar to prasība par noteiktu drukas ātrumu ir objektīvi pamatota.

[3.9] Norādi par to, ka visu tehniskās specifikācijas prasību kopumam atbilst tikai viena konkrēta iekārta, pieteicēja nav konkrēti pamatojusi. Arī no ekspertes atzinuma neizriet, ka konkurence iepirkumā būtu tik ierobežota, kā norādīts iesniegumā. Turklāt argumentam par šauru pretendentu loku pēc būtības nav nozīmes, vērtējot iepirkuma procedūras dokumentos iekļautas objektīvi pamatotas pasūtītāja prasības. Ja iepirkuma priekšmetam izvirzītās prasības ir objektīvi pamatotas ar pasūtītāja vajadzībām, pasūtītājam iepirkuma procedūrā nav tās jāsamazina tikai tādēļ, lai nodrošināt iespēju iepirkumā piedalīties plašākam pretendentu lokam.

[4] Pieteicēja vērsās tiesā ar lūgumu atcelt biroja lēmumu un atzīt apstrīdētās nolikuma tehniskās specifikācijas prasības par neatbilstošām. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Tehniskā specifikācija ir sastādīta tā, lai tās prasībām varētu kvalificēties tieši printera *Fujifilm Acuity F series* vienīgais autorizētais pārstāvis Latvijā SIA „/Nosaukums K/", jo faktiski visas prasības ir pārrakstītas no šā printera bukleta, nedaudz noapaļojot prasītos kritērijus. Prasību mērķis ir nevis nodrošināt, lai pasūtītājs iegūtu labāku un savām vajadzībām atbilstošāku produktu, bet radīt ierobežojumus konkurencei, lai nodrošinātu uzvaru iepirkumā konkrētam piegādātājam.

Lai arī konkursā piedāvājumus iesniedza divi pretendenti, ir pamats uzskatīt, ka viens no tiem, proti, SIA /Nosaukums D/, piedāvājumu ir iesniedzis formāli, jo SIA /Nosaukums D/ nenodarbojas ar lielformāta UV printeru izplatīšanu un nav neviena lielformāta UV printera ražotāja oficiālais pārstāvis. Piedāvājumu konkursā SIA /Nosaukums D/ varētu būt iesniegusi, lai pasūtītājam nevajadzētu sniegt pamatojumu atbilstoši Ministru kabineta 2017.gada 28.februāra noteikumu Nr.107 „Iepirkuma procedūru un metu konkursu norises kārtība" 19.punktam.

[4.2] Pārsūdzētais lēmums pieņemts, pamatojoties uz pieaicinātās ekspertes sniegto viedokli, taču šī eksperte nebija kompetenta sniegt eksperta skaidrojumu par tehniskās specifikācijas jautājumiem. Pieaicinātā eksperte /pers. L/ darbojas poligrāfijas nozarē, taču poligrāfijas nozare drukāšanai pamatā izmanto ofseta printerus, kuri tehnoloģiski ievērojami atšķiras no digitālās drukas printeriem, kas ir konkursa priekšmets. Arī ekspertes sniegtās atbildes norāda uz to, ka tā nebija kompetenta izvērtēt tehniskās specifikācijas prasības. Sociālajos tīklos eksperte ir draugos ar SIA „/Nosaukums K/" dalībnieku /pers. M/ un atbilstoši publiski pieejamai informācijai ir piedalījusies ar viņu kopīgos projektos, tādēļ ekspertes atbildes, iespējams, sniegtas, ar mērķi /pers. M/ pārstāvētam uzņēmumam uzvarēt konkursā.

[4.3] *Tyvek* nepamatoti iekļauts tehniskās specifikācijas 1.2.punktā uzskaitīto ar iekārtu apstrādājamo materiālu sarakstā, jo tas pēc būtības nav materiāla veids, bet gan ražotāja *Dupont* preču zīme, ar kuru apzīmē nevis izejmateriālu, bet no izejmateriāla izgatavotu izstrādājumu. *Tyvek* tiek izgatavots no HDPE materiāla, taču *Tyvek* un HDPE nav viens un tas pats, jo HDPE ir daudz plašāks jēdziens. Biroja secinājums, ka piegādātājam ir iespējams pierādīt piedāvātās iekārtas atbilstību, ja iekārtas dokumentācijā materiāla *Tyvek* vietā ir norādīts materiāla nosaukums HDPE, nav pamatots, jo tehniskās specifikācijas 1.2.punkts šādu iespēju liedz. Ņemot vērā tehniskās specifikācijas 1.2.punktā norādīto, pasūtītājs būtu tiesīgs noraidīt pretendenta piedāvājumu, ja tā printera tehniskajā specifikācijā *Tyvek* vietā būtu rakstīts – HDPE.

Birojs nepamatoti uzskata, ka uz tehniskās specifikācijas prasību par spēju apdrukāt materiālu *Tyvek* nav piemērojama Publisko iepirkumu likuma 20.panta sestā daļa.

[4.4] Pasūtītājam nav objektīvas nepieciešamības pēc tehniskās specifikācijas 1.3.punktā noteiktās prasības par apdrukājamā materiāla izmēru vismaz 3 x 2,5 metri, jo šāda izmēra materiāli Latvijā netiek tirgoti. Prasībā iekļautā norāde „vismaz" paredz to, ka drukas iekārta arī varētu būt lielāka, taču pasūtītājs ir norādījis, ka iekārtai paredzētajās telpās lielāku iekārtu izvietot nebūtu iespējams. Tas liecina par to, ka konkrētā prasība nav veidota

atbilstoši pasūtītāja vēlmēm un ka prasības izvēlei ir cits pamatojums.

[4.5] Pasūtītājam nav nepieciešamības pēc drukas iekārtas spējas apdrukāt tehniskās specifikācijas 1.4. un 1.5.punktā minētā svara un biezuma materiālus, jo pats pasūtītājs ir norādījis, ka printeris tiek iegādāts karšu, proti, plānu materiālu, drukāšanai. Par to liecina tehniskās specifikācijas prasības griezējgaldam, kurš tiek iegādāts kopā ar printeri, jo šim griezējgaldam nav jābūt piemērotam koka un alumīnija griešanai. Apšaubāms ir arī pasūtītāja pamatojums, ka konkrētā biezuma materiālu apdruka nepieciešama dažādu iepakojumu veidošanai militārām vajadzībām.

[4.6] Nepamatota ir arī tehniskās specifikācijas 1.6.punktā ietvertā prasība, kura noteic, ka drukas galdam ir jābūt nekustīgai drukas virsmai ar vakuuma piesūkšanu. Šāda prasība izslēdz hibrīda printerus, kuri ir tik pat labi kā planšeta printeri, bet ir lētāki un universālāki. Pasūtītājs nepamatoti norāda uz planšeta printeru priekšrocībām, nodrošinot apdrukājamā materiāla nemainību, jo apdrukājamais materiāls nemaina izmēru, ne to apdrukājot ar planšeta printeri, ne ar hibrīda printeri.

[4.7] Nepamatota ir arī tehniskās specifikācijas 1.7.punktā ietvertā prasība, kura noteic, ka vakuuma zonu skaitam ir jābūt ne mazākam par septiņām. Pasūtītājs ir norādījis, ka tas vēlas, lai laikā, kamēr printeris drukā vairākas loksnes vienā printera pusē, būtu iespējams mainīt apdrukājamās loksnes otrā pusē. Šo mērķi ir iespējams sasniegt arī tad, ja iekārtai ir tikai divas vakuuma zonas.

Eksperte nepamatoti norādījusi, ka vairākas vakuuma zonas ļauj vienlaicīgi apdrukāt vairākas loksnes. Tas, cik loksnes var vienlaicīgi apdrukāt, ir atkarīgs no drukas galda un no lokšņu izmēra, nevis no vakuuma zonu skaita. Eksperte arī nepamatoti norāda uz to, ka minimāli nepieciešamais vakuuma zonu skaits nosakāms pēc tā, kāda izmēra un veida drukas materiālus plānots izmantot. Vakuums visiem planšeta tipa printeriem ir izvietots pa visu drukas galda virsmu, tādā pašā platībā, kāda ir drukas galda virsmas platība. Proti, visiem planšeta printeriem ir viena pilna vakuuma zona. Un šī pilnā vakuuma zona var sastāvēt no vienas vakuuma zonas, divām, trim, četrām u.tml. Printera lietošanā nav starpības, cik vakuuma zonas tam ir, tā ir tikai printera uzbūves īpatnība, bet ne objektīva vajadzība.

[4.8] Ar tehniskās specifikācijas 1.9.punktā ietverto prasību, ka krāsas piliena izmēram ir jābūt mainīgam, no dalības konkursā nepamatoti tiek izslēgti printeri, kuros tiek izmantota binārā (nemainīga) izmēra piliens. Binārā izmēra pilieni ir jaunāka tehnoloģija un nodrošina augstāku drukas kvalitāti. Pasūtītājs nav ņēmis vērā, ka printera lietotājs pats nevar izvēlēties piliena izmēru.

[4.9] Nepamatota ir arī tehniskās specifikācijas 1.12.punktā ietvertā prasība, ka drukas ātrumam ir jābūt ne mazākam par 150 m^2/h. Pasūtītājs nav pamatojis tā nepieciešamību pēc šāda drukas ātruma. Nav pamatots arī ekspertes skaidrojums, ka *Tyvek* materiāla apdrukas gadījumā labāko kvalitāti var sasniegt, izmantojot tieši maksimālo drukas ātrumu. Drukas kvalitāte ir atkarīga no izšķirtspējas un ātrajā režīmā izšķirtspēja ir 360 x 720 dpi, savukārt ražošanas (kvalitatīvajā režīmā) izšķirtspēja ir 1440 x 1440 dpi, proti, daudzkārt lielāka, kas nozīmē, ka arī attēls būs daudzkārt kvalitatīvāks.

[5] Tiesā saņemtajos biroja rakstveida paskaidrojumos papildus pārsūdzētajā lēmumā minētajiem apsvērumiem norādīti turpmāk minētie argumenti.

[5.1] Pieteicēja nepamatoti apšaubījusi lietā pieaicinātās ekspertes kompetenci konkrēto jautājumu izvērtēšanai. Eksperte tika piesaistīta kā ar konkursa priekšmetu (drukas iekārtas iegāde) saistītas nozares profesionālās organizācijas „Nosaukums E" pārstāve. Pieteicēja nepamatoti norāda uz to, ka poligrāfijas nozare ir principiāli nošķirama no digitālās drukas un ka poligrāfijas nozarē pamatā izmanto ofseta printerus. Tirgū ir vienkārši atrodamas komercsabiedrības, kuras piedāvā gan ofseta, gan digitālās drukas pakalpojumus.

[5.2] Apstāklis, ka eksperte sociālajos tīklos ir saistīta ar SIA „/Nosaukums K/" dalībnieku vai iepriekš ar to ir piedalījusies kopīgos projektos, nav pamats apgalvojumam, ka eksperte ir ieinteresēta konkursa rezultātā vai atzinumu sniegusi minētā komersanta interesēs. Eksperte atbilstoši Publisko iepirkumu likuma 67.panta trešajai daļai ir parakstījusi apliecinājumu, ka nav iepriekš sniegusi konsultācijas par pieteicējas iesniegumā minēto iepirkumu vai ir ieinteresēta iegūt tiesības uz iepirkuma līguma noslēgšanu, vai ir saistīta ar iesnieguma iesniedzēju vai citu pretendentu. Arī pieteicēja nenorāda uz apstākļiem, kas liecinātu par ekspertes saistību ar konkrēto uzņēmumu minētās tiesību normas izpratnē.

[6] Pasūtītājs rakstveida paskaidrojumos tiesai pieteikumu lūdz noraidīt, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[6.1] Pasūtītājam ir būtiski, lai iekārta spētu drukāt tieši uz *Tyvek* materiāla, jo tas ir viegls, ūdensizturīgs, ārkārtīgi grūti saplēšams, to var burzīt un daudzkārtīgi locīt. Šo īpašību dēļ *Tyvek* materiālu pasaulē plaši izmanto kartogrāfisko materiālu drukāšanai, to lieto arī NATO militārās kartogrāfijas vajadzībām.

Profesionālam lietotājam viennozīmīgi ir saprotams, ka materiāls *Tyvek* ir HDPE (*High Density Polyethylene*). Tehniskajā specifikācijā ir norādīts *Tyvek*, nevis HDPE, jo jomā strādājošie labāk pazīst šo materiālu pēc tā nosaukuma.

[6.2] Nav pamatots pieteicējas apgalvojums, ka materiāli, kuru izmērs ir 3 x 2,5 metri, netiks izmantoti. Šāda izmēra loksnes nav tik izplatītas, taču tādas ir iespējams pasūtīt ārpus Latvijas. Pasūtītājam ir objektīva nepieciešamība arī pēc šāda izmēra materiālu apdrukas, piemēram, Baltijas reģiona pārskata militārās kartes drukai, kura šobrīd manuāli tiek līmēta kopā no sešām A1 izmēra loksnēm.

[6.3] Tehniskās specifikācijas 1.4. un 1.5.punktā ietvertās prasības par apdrukājamā materiāla maksimālo biezumu un svaru ir pamatotas. Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūrai, kura būs faktiskā drukas iekārtas lietotāja, galvenais darbības virziens ir militārā kartogrāfiskā materiāla druka, taču vienlaikus tiek veikti poligrāfiskie darbi visai aizsardzības nozarei, kas iekļauj ne tikai kartogrāfisko materiālu izstrādi. Iespēja apdrukāt arī biezākus un smagākus materiālus būtiski paplašinās iestādes iespējas nodrošināt aizsardzības nozari (tai skaitā Nacionālos bruņotos spēkus) ar plaša spektra drukas pakalpojumiem. Turklāt nepieciešamā izmēra iekārtas ar plakanas, nekustīgas virsmas tehnoloģiju lielākoties spēj apdrukāt gan tehniskajā specifikācijā norādīto biezumu, gan svaru. Šīm prasībām kvalificējas arī iekārta (*Agfa Jeti Mira*), kuru pieteicēja norādījusi kā tādu, kuru tā varētu piedāvāt.

[6.4] Pamatota ir arī tehniskās specifikācijas 1.6.punktā norādītā prasība par to, ka iekārtai jābūt aprīkotai ar nekustīgas drukas virsmu ar materiāla vakuuma piesūkšanu. Materiāla ruļļu padeve galvenajai Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras darbības sfērai nav piemērota. Materiālu ruļļos iekārta iestiepj, tādējādi mainot materiāla izmēru. Ja tiek drukātas kartes, šāda neprecizitāte, kas radusies materiāla iestiepšanas rezultātā, var būt kritiska.

[6.5] Pamatota ir arī tehniskās specifikācijas 1.7.punktā ietvertā prasība par vakuuma zonu skaitu. Nav plānots drukāt tikai standarta izmēra loksnes vai loksnes, kuras nosedz visu drukas galdu. Nestandarta loksnes gadījumā vai tikai divu vakuuma zonu gadījumā ar materiālu nenosegto galda daļu nāktos manuāli maskēt ar lieku materiālu, kas būtiski palielinātu operatora darba apjomu. Arī tad, ja jādrukā tikai viena maza izmēra loksne, pārējā galda daļa būtu jāmaskē ar lieku materiālu. Vairāku vakuuma zonu gadījumā liekās zonas tiek atslēgtas.

[6.6] Arī tehniskās specifikācijas 1.9.punktā ietvertā prasība par to, ka krāsas piliena izmēram ir jābūt mainīgam, ir pamatota. Nevar piekrist pieteicējas apgalvojumam, ka krāsas piliena izmērs nemainīsies drukas laikā. Nepamatots ir pieteicējas apgalvojums, ka mainīgā piliena tehnoloģija ir novecojusi. Lielākā daļa vadošo ražotāju drukas galvās izmanto tieši mainīgā piliena tehnoloģiju. Mainīga krāsas piliena tehnoloģija tiek izmantota arī iekārtā (*Agfa Jeti Mira*), kuru pieteicēja norādījusi kā tādu, kuru tā varētu piedāvāt.

[6.7] Pamatota ir arī tehniskās specifikācijas 1.12.punktā ietvertā prasība par drukas ātrumu. Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra nodrošina ne tikai karšu druku, bet arī dažādus poligrāfijas darbus Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām. Maksimālais drukas ātrums, piemēram, ir izmantojams šaušanas mērķu drukai, kur nav nepieciešama ļoti augsta kvalitāte, taču liela kvantitāte. Arī kartogrāfiskajam materiālam nav nepieciešama augsta krāsu intensitāte, kartes nav spilgtas, un krāsas slānis ir relatīvi plāns. Tādēļ ar mainīgā piliena tehnoloģiju ir iespējams drukāt lielā ātrumā arī

kartes.

[6.8] Konkursa tehniskajā specifikācijā ir iekļautas tādas prasības, kādas ir nepieciešams nodrošināt, lai Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra varētu pienācīgā kvalitātē veikt savus tiešos pienākumus, proti, sniegt atbilstošas kvalitātes un izpildījuma ziņā tehnoloģiski sarežģītus pakalpojumus. Nav pamatots pieteicējas iebildums, ka prasības ir izstrādātas, lai lobētu konkrēta pretendenta intereses. Šo faktu apliecina gan pārsūdzētajā lēmumā konstatētais, gan fakts, ka konkursā pieteikušies divi pretendenti, kuru piedāvājumi atbilst tehniskās specifikācijas prasībām.

[7] Ņemot vērā, ka iepirkumā 2021.gada 29.septembrī tika noslēgts iepirkuma līgums, tiesā vairs iespējama tikai iepirkuma procedūras gaitā pieņemto lēmumu tiesiskuma pārbaude. Ievērojot minēto, tiesa lūdza pieteicēju sniegt informāciju, vai tā uztur prasījumu par pārsūdzētā lēmuma atzīšanu par prettiesisku.

Tā kā tiesā tika saņemts pieteicējas iesniegums, kurā tā skaidroja, ka vēlas turpināt tiesvedību, to pamatojot ar mērķi novērst līdzīgu gadījumu atkārtošanos, kā arī zaudējumu atlīdzināšanu, ar tiesneša 2022.gada 1.jūlija lēmumu prasījums precizēts, nosakot, ka turpmāk lieta skatāma par pārsūdzētā lēmuma atzīšanu par prettiesisku.

[8] Tiesas sēdē pieteicēja pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā ietvertajiem apsvērumiem, savukārt birojs un pasūtītājs pieteikumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un rakstveida paskaidrojumos minētajiem apsvērumiem.

Motīvu daļa

[9] Lietā ir strīds par pārsūdzētā lēmuma, ar kuru atstātas negrozītas iepirkuma nolikuma tehniskās specifikācijas 1.2., 1.3., 1.4., 1.5., 1.6., 1.7., 1.9. un 1.12.punktā ietvertās prasības, tiesiskumu. Pieteicēja pārsūdzēja šo lēmumu, jo minētās nolikuma prasības tās ieskatā ir vērstas nevis uz pasūtītāja objektīvas nepieciešamības nodrošināšanu, bet konkurences ierobežošanu.

Līdz ar to tiesa, pārbaudot pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu, izvērtēs gan katras apstrīdētās nolikuma prasības pamatotību, gan to, vai šīs prasības kopumā nav vērstas uz nepamatotu konkurences ierobežošanu.

[10] Vērtējot iepirkuma nolikuma prasības, ir jāpatur prātā, ka iespēja tehniskajā specifikācijā noteikt iepirkuma priekšmeta kvalitatīvās prasības ir galvenais instruments, ar kura palīdzību pasūtītājs var panākt to, ka iepirkumā iegādātās preces vai pakalpojumi būs tādi, kā pasūtītājam nepieciešams. Līdz ar to iepirkuma priekšmeta kvalitatīvo prasību noteikšana, ciktāl tas nepamatoti neierobežo konkurenci, ir vienīgi pasūtītāja izvēles brīvība. Tikai pasūtītāja kompetencē ir noteikt, kādām prasībām jāatbilst iepirkuma priekšmetam, lai tas atbilstu pasūtītāja saimnieciskajām interesēm. Tādēļ, ja nav saskatāms mērķis nepamatoti ierobežot konkurenci, ārpus pretendentu un tiesas kompetences ir vērtējums par to, vai tiešām pasūtītājam nepieciešams iegādāties konkrēto iepirkuma priekšmetu un vai tehniskajā specifikācijā izvirzītās iepirkuma priekšmeta prasības iespējams aizstāt ar citām. Ne iespējamais pretendents, ne tiesa nevar iejaukties pasūtītāja kompetencē, nosakot, kādām prasībām atbilstošs priekšmets tam jāiegādājas *(Senāta 2015.gada 15.septembra lēmuma lietā Nr.SKA-1315/2015 (A420242515) 10.punkts, 2017.gada 7.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-228/2017 (A420372114) 9.punkts)*.

Vienlaikus minētais nenozīmē, ka pasūtītāja rīcība prasību noteikšanā varētu būt patvaļīga. Pasūtītājs ir saistīts ar to, ka ir pieļaujams izvirzīt tikai tādas prasības, kas objektīvi vērstas uz iepirkuma mērķu sasniegšanu, proti, kvalitatīva izpildījuma saņemšanu. Savukārt tādas prasības, kas ir vērstas uz konkrētu pretendentu interešu nodrošināšanu, radot tiem nepamatotas priekšrocības iepirkumā iepretim citiem konkurentiem, vai konkurences ierobežošanu pašu par sevi, nav pieļaujamas *(sal. Senāta 2018.gada 23.marta lēmuma lietā Nr.SKA-1060/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0323.A420339317.6.L) 23.punkts, 2018.gada 21.maija lēmuma lietā Nr.SKA-1222/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0521.A420171118.5.L) 8.punkts, 2020.gada 27.augusta sprieduma lietā Nr.SKA-297/2020 (ECLI:LV:AT:2020:0827.A420336717.9.S) 9.punkts)*.

[11] Viena no nolikuma prasībām, par kuru pieteicēja iebildusi, ir iekļauta tehniskās specifikācijas 1.2.punktā. Šī prasība noteic, ka drukas iekārtai ir jāspēj apdrukāt šādus materiālu veidus: papīru, *Tyvek*, kartonu, koku, alumīniju, polikarbonātu, PVC u.c. Pieteicēja uzskata, ka atsauce uz *Tyvek* minētajā nolikuma punktā ir ietverta nepamatoti, jo *Tyvek* neesot materiāla veids, bet gan konkrēta ražotāja preču zīme, ar kuru apzīmē nevis izejmateriālu, bet no izejmateriāla izgatavotu izstrādājumu. Pieteicēja uzskata, ka šāda prasība līdz ar to ir pretrunā Publisko iepirkumu likuma 20.panta sestajai daļai. Turklāt pieteicēja norāda, ka neesot saprotams, kādu tieši materiālu pasūtītājs ir domājis, iekļaujot prasību par *Tyvek*, un kā pretendents var pierādīt konkrētas iekārtas atbilstību šai prasībai.

Tiesa nekonstatē būtisku nozīmi tam, vai *Tyvek* tiek raksturots kā materiāla veids vai konkrēta ražotāja izstrādājums. Arī konkrēts izstrādājums tiek izgatavots no noteikta materiāla. Nolikuma tehniskās specifikācijas 1.2.punkta mērķis ir definēt tos materiālus, kurus drukas iekārtai būtu jāspēj apdrukāt, un kā viens no šiem materiāliem nolikumā norādīts *Tyvek*. Lai arī tas ir konkrēta ražotāja izstrādāts materiāls, Publisko iepirkumu likuma 20.panta sestā daļa pasūtītājam šādu prasību izvirzīt neliedz.

Publisko iepirkumu likuma 20.panta sestā daļa noteic, ka gadījumā, ja tas nav izšķiroši svarīgi iepirkuma līguma priekšmeta pastāvēšanai, tehniskajās specifikācijās nenorāda specifisku izcelsmi, īpašu procesu, kas raksturo tikai kāda konkrēta piegādātāja preces vai pakalpojumus, zīmolu, patentus vai specifiskus preču veidus, kas noteiktiem piegādātājiem vai precēm rada priekšrocības vai noraidīšanas iemeslu. Izņēmuma gadījumos šādu norādi var iekļaut, ja nav iespējams sagatavot pietiekami precīzu un skaidru iepirkuma līguma priekšmeta aprakstu saskaņā ar šā panta piekto daļu. Tādā gadījumā norādi lieto kopā ar vārdiem „vai ekvivalents".

Publisko iepirkumu likuma 20.panta sestā daļa noteic ierobežojumus attiecībā uz iepirkuma priekšmeta aprakstīšanu tehniskajā specifikācijā, lai neradītu priekšrocības vai noraidīšanas iemeslu noteiktiem piegādātājiem vai precēm. Līdz ar to birojs pārsūdzētajā lēmumā pamatoti norādījis, ka minētā tiesību norma nav attiecināma uz tehniskās specifikācijas 1.2.punktā ietverto prasību, jo iepirkuma priekšmets konkrētajā gadījumā ir pati drukas iekārta, nevis materiāls *Tyvek*. Ar prasību par to, ka drukas iekārtai ir jāspēj apdrukāt materiāls *Tyvek*, netiek radītas priekšrocības nedz noteiktiem drukas iekārtu piegādātājiem, nedz noteiktām iekārtām. Tādēļ pieteicējas iebildums par tehniskās specifikācijas 1.2.punkta atbilstību Publisko iepirkumu likuma 20.panta sestajai daļai nav pamatots.

Pamatots nav arī pieteicējas iebildums, ka tehniskās specifikācijas 1.2.punktā ietvertā prasība par iekārtas spēju apdrukāt *Tyvek* nav viennozīmīgi saprotama. Kā izriet no *Tyvek* ražotāja interneta vietnē publicētās informācijas[1], *Tyvek* ir vērpts materiāls, kurš izgatavots no augsta blīvuma polietilēna šķiedrām. Arī biroja piesaistītā eksperte ir norādījusi, ka profesionālam lietotājam viennozīmīgi esot saprotams, ka materiāls *Tyvek* ir HDPE *(High Density Polyethylene)*, kas esot digitālajai drukai visbiežāk lietotais apdrukājamais HDPE materiāls. Tādējādi tiesa secina, ka potenciālajiem drukas iekārtu piegādātājiem nevarēja rasties šaubas par to, kādu materiālu apdruku atbilstoši tehniskās specifikācijas 1.2.punkta prasībām drukas iekārtai ir jāspēj nodrošināt.

Pretēji pieteicējas norādītajam, tiesa nekonstatē, ka pasūtītāja skaidrojums par šīs prasības saturu sākotnēji būtu bijis atšķirīgs. Atbildot uz pieteicējas uzdotajiem jautājumiem, pasūtītājs 2021.gada 16.aprīļa skaidrojumā *(lietas 1.sējuma 28.–32.lapa)* norādīja, ka *Tyvek* ir polietilēna šķiedras materiāls, turklāt minētajā skaidrojumā pasūtītājs ietvēra arī atsauci uz *Tyvek* ražotāja interneta vietni, kurā bija sniegts jau detalizētāks skaidrojums par to, kādu polietilēna šķiedru materiāls tas ir.

Izvērtējot konkrēto tehniskās specifikācijas prasību, tiesai nerodas šaubas, ka tā ir vērsta uz kvalitatīvākas iekārtas iegādi, jo iekārta, kura spēj apdrukāt *Tyvek* materiālu, sniedz plašākas iespējas nekā iekārta, kura šādu prasību nespēj izpildīt. Tiesai arī nav pamata uzskatīt, ka konkrētā tehniskās specifikācijas prasība būtu izvirzīta kāda konkrēta piegādātāja interesēs, jo, kā norādīts paša ražotāja sniegtajā materiāla aprakstā[2], *Tyvek* var tikt apdrukāts, izmantojot lielāko daļu no digitālās drukas tehnoloģijām.

Par to, ka šāda prasība nav vērsta uz nepamatotu konkurences ierobežošanu, liecina arī pasūtītāja skaidrojums par šādas prasības faktisku nepieciešamību. Pasūtītājs ir norādījis, ka konkrētā materiāla īpašību dēļ, proti, ņemot vērā, ka tas ir viegls, ūdensizturīgs, ārkārtīgi grūti saplēšams, kā arī burzāms un to var daudzkārtīgi locīt, *Tyvek* materiāls tiekot izmantots arī karšu drukai.

Ņemot vērā, ka prasība par iekārtas spēju apdrukāt *Tyvek* materiālu ir vērsta uz kvalitatīvāka izpildījuma saņemšanu, nevis konkurences nepamatotu ierobežošanu, nedz pretendenti, nedz tiesa nevar pasūtītāja vietā izdomāt, vai tieši šāda prasība tam ir nepieciešama. Līdz ar to tiesa atzīst, ka pieteicējas iebildumi par nolikuma tehniskās specifikācijas 1.2.punktā ietvertās prasības prettiesiskumu nav pamatoti.

[12] Iebildumus pieteicēja izteikusi arī par tehniskās specifikācijas 1.3., 1.4. un 1.5.punktā ietvertajām prasībām. Arī šajos tehniskās specifikācijas punktos ir noteiktas prasības attiecībā uz to, kādus materiālus drukas iekārtai ir jāspēj apdrukāt, attiecīgi raksturojot šo materiālu maksimālos izmērus un svaru. Saskaņā ar minētajām prasībām drukas iekārtai ir jāspēj drukāt arī uz materiāla, kurš ir ne mazāks par 3 x 2,5 metriem (*tehniskās specifikācijas 1.3.punkts*), ne plānāks par 50 milimetriem (*tehniskās specifikācijas 1.4.punkts*) un kura maksimālais svars ir 34 kg/m2 (*tehniskās specifikācijas 1.5.punkts*).

Pieteicējas iebildumi par šīm tehniskās specifikācijas prasībām ir balstīti uz pieteicējas šaubām par to, vai pasūtītājam šādu izmēru materiālu apdruka faktiski bija nepieciešama. Tomēr kā jau minēts, iepirkuma priekšmeta kvalitatīvo prasību noteikšana, ciktāl tas nepamatoti neierobežo konkurenci, ir vienīgi pasūtītāja izvēles brīvība. Tikai pasūtītāja kompetencē ir noteikt, kādām prasībām jāatbilst iepirkuma priekšmetam, lai tas atbilstu pasūtītāja saimnieciskajām interesēm. Vērtējot minēto prasību tiesiskumu, ir nepieciešams izvērtēt vien to, vai attiecīgās prasības objektīvi ir vērstas uz kvalitatīvāka izpildījuma saņemšanu, nevis nepamatotu konkurences ierobežošanu.

Drukas iekārta, kura nodrošina lielāku, biezāku un smagāku materiālu apdruku, nodrošina plašāku drukas darbu izpildes iespējamību, tādēļ jau minēto prasību raksturs pats par sevi norāda uz to, ka šīs prasības bija izvirzītas, lai saņemtu kvalitatīvāku (funkcionāli spējīgāku) drukas iekārtu. Tiesai arī nav pamata uzskatīt, ka konkrēto tehniskās specifikācijas prasību noteikšana pasūtītājam faktiski nebija nepieciešama un ka šādu prasību noteikšana būtu vērsta uz nepamatotu konkurences ierobežošanu kāda noteikta piegādātāja interesēs.

Pasūtītājs ir norādījis, ka Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūrai, kura būs faktiskā drukas iekārtas lietotāja, ir nepieciešamība arī pēc tādu materiālu apdrukas, kuri var sasniegt tehniskās specifikācijas 1.3., 1.4. un 1.5.punktā minētos maksimālos apdrukājamā materiāla izmērus un svaru. Raksturojot nepieciešamību pēc minētajām prasībām, pasūtītājs ir norādījis, ka tehniskās specifikācijas 1.3.punktā minētā lieluma materiālu apdruka var būt nepieciešama arī karšu drukai, piemēram, Baltijas reģiona pārskata militārās kartes drukai, kura iepriekš manuāli tikusi salīmēta kopā no sešām A1 izmēra loksnēm. Vienlaikus pasūtītājs norādījis, ka iespēja apdrukāt arī biezākus un smagākus materiālus būtiski paplašinās Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras iespējas nodrošināt aizsardzības nozari (tai skaitā Nacionālos bruņotos spēkus) ar plaša spektra drukas pakalpojumiem. Birojam iesniegtajos paskaidrojumos pasūtītājs norādījis, ka, izvirzot šādas prasības, tas ir izvērtējis gan šī brīža vajadzības, gan nepieciešamību pēc drukas darbiem turpmākā periodā, piemēram, veidojot dažādus iepakojumus militārām vajadzībām no materiāla, kurš var sasniegt tehniskajā specifikācijā noteikto maksimālo materiāla izmēru un svaru.

Lai arī pieteicēja norāda, ka Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras mājaslapā saistībā ar drukas darbu veikšanu ir atrodama informācija tikai par karšu druku, tiesai nav pamata neticēt pasūtītāja sniegtajai informācijai, ka drukas iekārtas aģentūra jau izmanto un turpmāk izmantos arī citu drukas darbu veikšanai.

Ievērojot minēto, tiesa nekonstatē, ka tehniskās specifikācijas 1.3., 1.4. un 1.5.punktā ietvertās prasības būtu noteiktas ar mērķi nepamatoti ierobežot konkurenci. Nepieciešamība pēc tā, lai militārā karte būtu drukāta uz viena liela materiāla, nevis salīmēta no vairākiem maziem, ir objektīvi saprotama. Turklāt, ņemot vērā, ka tehniskās specifikācijas 1.2.punkts noteic, ka drukas iekārtai ir jāspēj apdrukāt arī, piemēram, koku un alumīniju, objektīvi saprotama ir arī pasūtītāja prasība pēc lielāka apdrukājamā materiāla biezuma un svara. Līdz ar to tiesa secina, ka pieteicējas iebildumi par nolikuma tehniskās specifikācijas 1.3., 1.4. un 1.5.punktā ietvertajām prasībām nav pamatoti.

[13] Pieteicēja ir apstrīdējusi arī nolikuma tehniskās specifikācijas 1.6.punktā ietverto prasību, kura noteic, ka drukas iekārtai ir jābūt ar nekustīgu drukas virsmu ar materiāla vakuuma piesūkšanu. Pieteicēja norāda, ka šāda prasība nepamatoti ierobežo konkurenci, jo liedz iepirkumā piedāvāt hibrīda tipa drukas iekārtas.

Pasūtītājs tehniskās specifikācijas 1.6.punktā ietverto prasību pamatojis ar nepieciešamību nodrošināt apdrukājamā materiāla ģeometrisku nemainību. Pasūtītājs norāda, ka jebkāda materiāla kustība drukas laikā nozīmē, ka materiāls tiek ietekmēts ar noteiktu spēku, tas tiek bīdīts vai vilkts, kas nenovēršami izmaina tā ģeometriju. Lai gan apdrukājamā materiāla izmaiņas esot mērāmas milimetru daļās, karšu drukā šādas izmaiņas esot būtiskas.

Pasūtītāja sniegto pamatojumu par to, ka tieši nekustīga drukas virsma ar vakuuma piesūkšanu visvairāk nodrošina apdrukājamā materiāla ģeometriskā izmēra nemainību, apliecinājusi arī biroja pieaicinātā eksperte. Eksperte norādījusi, ka jebkura drukas tehnoloģija nenodrošina absolūtu materiāla nemainību iespiešanas procesa laikā, jo tas tiek pakļauts spēcīgai fizikāli-ķīmiskai iedarbībai, tomēr eksperte norādījusi, ka, drukājot kartogrāfiskos iespieddarbus, kuriem nepieciešama izcila attēla precizitāte, priekšroka būtu dodama nekustīgai drukas virsmai ar materiāla vakuuma piesūkšanu *(lietas 1.sējuma 54.–57.lapa)*.

Arī iepazīstoties ar internetā pieejamo informāciju par dažādu drukas iekārtu veidiem un to sniegtajām priekšrocībām[3], ir gūstams apstiprinājums tam, ka drukas iekārtas ar nekustīgu drukas virsmu nodrošina lielāku drukas precizitāti un apdrukājamā materiāla nemainību, neļaujot attiecīgajam materiālam drukas laikā izkustēties.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka nolikuma tehniskās specifikācijas 1.6.punktā ietvertā prasība ir vērsta uz labākas (pasūtītāja vajadzībām piemērotākas) drukas iekārtas iegādi, nevis uz nepamatotu konkurences ierobežošanu. Pieteicēja arī nav norādījusi apsvērumus, kuri liecinātu par pretējo.

Pieteicēja ir norādījusi, ka hibrīda tipa printeri, kuriem nav nekustīga drukas galda virsma, ir lētāki, tomēr šādam argumentam šīs lietas ietvaros nav būtiskas nozīmes. Pasūtītājs ir pamatojis, ka tam ir nepieciešama drukas iekārta, kura veic materiāla apdruku uz nekustīgas drukas virsmas, lai, nodrošinot apdrukājamā materiāla nemainību, panāktu augstāku drukas kvalitāti. Iegādājoties drukas iekārtu, kas neatbilst pasūtītāja faktiskajām vajadzībām, pasūtītājs nebūtu nodrošinājis tā līdzekļu efektīvu izmantošanu neatkarīgi no tā, vai iegādātā drukas iekārta būtu lētāka par iekārtu, kura

pasūtītāja vajadzībām patiesi ir nepieciešama.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka nolikuma tehniskās specifikācijas 1.6.punktā ietvertā prasība ir vērtējama kā tiesiska.

[14] Iebildumus pieteicēja ir izteikusi arī par nolikuma tehniskās specifikācijas 1.7.punktā ietverto prasību, saskaņā ar kuru drukas iekārtai ir jābūt ne mazāk kā septiņām vakuuma zonām. Pieteicēja iebildusi pret minēto prasību, norādot, ka tā nepamatoti ierobežo konkurenci. Pieteicēja norādījusi, ka pasūtītāja minēto mērķu sasniegšanai ir nepieciešamas tikai divas vakuuma zonas – pa vienai zonai katrā drukas galda pusē.

Atbilstoši pasūtītāja skaidrojumam *(lietas 1.sējuma 189.–191.lapa)* vakuuma zonas ir nepieciešamas, lai nodrošinātu, ka apdrukājamais materiāls ar vakuuma palīdzību tiek nostiprināts uz drukas galda, tādējādi nodrošinot šī materiāla nekustēšanos drukas laikā. No pasūtītāja sniegtā skaidrojuma izriet, ka gadījumā, ja vakuuma piesūkšanas funkcija ir ieslēgta zonai, kura ir lielāka par apdrukājamo materiālu, ar apdrukājamo materiālu nenosegtās vakuuma zonas daļas ir nepieciešams maskēt jeb nosegt ar lieku materiālu. Pretējā gadījumā apdrukājamais materiāls netiekot piesūkts ar vajadzīgo spēku, turklāt lieki tiekot tērēts vakuuma sūkņa resurss. Vienlaikus gadījumā, ja iekārta ir aprīkota ar vairākām vakuuma zonām, iekārtas operatoram ir iespēja atslēgt tās vakuuma zonas, kuras nav nepieciešamas apdrukājamā materiāla piesūkšanai, tādējādi samazinot nepieciešamību pēc vakuuma zonu maskēšanas ar lieku materiālu.

Ņemot vērā minēto, no pasūtītāja sniegtā skaidrojuma izriet, ka lielāks vakuuma zonu skaits nodrošina iespēju lielākā mērā pielāgot izmantojamo vakuuma zonu apdrukājamā materiāla izmēram, bet tas savukārt ļauj samazināt iekārtas operatora darba apjomu, maskējot ar apdrukājamo materiālu nenosegtās vakuuma zonas daļas. Arī drukas iekārtu ražotāju interneta vietnēs ir atrodami atsevišķi drukas iekārtu apraksti[4], kuros lielāks vakuuma zonu skaits tiek norādīts kā apstāklis, kurš mazina nepieciešamību pēc vakuuma zonu noklāšanas ar lieku materiālu. Uz nepieciešamību aizklāt liekās vakuuma zonas vismaz noteiktos gadījumos norādījusi arī pieteicēja (*lietas 2.sējuma 39.lapas reverss*). Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasība pēc lielāka vakuuma zonu skaita kopumā ir vērsta uz efektīvākas drukas iekārtas iegādi.

Pieteicēja pamatoti norādījusi, ka pasūtītāja sākotnēji sniegtie skaidrojumi par nepieciešamību pēc vairākām vakuuma zonām nebija tik izvērsti. Nepieciešamību pēc vairākām vakuuma zonām pasūtītājs galvenokārt pamatoja ar nepieciešamību nodrošināt, lai iekārta spēj veikt materiāla apdruku vienā drukas galda pusē, kamēr otra drukas galda puse tiek sagatavota jau citu drukas darbu veikšanai. Tiesa piekrīt pieteicējai, ka šādas funkcijas veikšanai iekārtai nav obligāti jābūt aprīkotai ar septiņām vakuuma zonām, šādu funkciju izpildei vakuuma zonu atbilstoša izvietojuma gadījumā varētu pietikt tikai ar divām vakuuma zonām.

Vienlaikus tiesa secina, ka pasūtītājs jau 2021.gada 16.aprīļa atbildē uz pieteicējas jautājumiem ir norādījis, ka septiņas vakuuma zonas ir nepieciešamas arī tādēļ, lai nodrošinātu iespēju apdrukāt tikai vienu materiāla loksni, kura ir mazāka par drukas galdu *(sk. lietas 1.sējuma 28.–32.lapu)*. Lai arī šis pamatojums sākotnēji sniegtajos pasūtītāja skaidrojumos nav plašāk izskaidrots, tas norāda uz to, ka prasību pēc lielāka vakuuma zonu skaita pasūtītājs jau sākotnēji varētu būt saistījis arī ar nepieciešamību mazināt vakuuma zonu maskēšanai izmantojamos resursus.

Ievērojot minēto, tiesa nekonstatē apstākļus, kuri liecinātu par to, ka tehniskās specifikācijas 1.7.punktā ietvertā prasība nolikumā būtu ietverta ar mērķi nepamatoti ierobežot konkurenci. Tādēļ tiesa atzīst, ka tehniskās specifikācijas 1.7.punktā ietvertā prasība ir tiesiska.

[15] Pieteicēja iebildusi arī pret tehniskās specifikācijas 1.9.punktā ietverto prasību, kura noteic, ka krāsas piliena izmēram ir jābūt mainīgam, iekļaujot sešus pikolitrus. Pieteicēja apstrīdējusi minēto prasību, jo uzskata, ka tā nepamatoti konkursā liedz piedāvāt iekārtas, kuras drukas darbu veikšanai izmanto nemainīga izmēra krāsas pilienus. Pieteicēja norāda, ka drukas tehnoloģija, kuras ietvaros materiāla apdrukai tiek izmantoti nemainīga izmēra krāsas pilieni, ir jaunāka un nodrošina augstāku drukas kvalitāti.

Savukārt no pasūtītāja sniegtajiem skaidrojumiem kopumā izriet, ka noteiktas priekšrocības ir gan drukai ar mazāku, gan drukai ar lielāku krāsas piliena izmēru. Mazs piliena izmērs esot piemērotāks, ja nepieciešams drukāt smalkas detaļas, savukārt liels krāsas piliena izmērs esot piemērotāks, ja nepieciešams drukāt lielos krāsu laukumus. Veicot materiāla apdruku ar lielākiem krāsas pilieniem, materiāla apdruku esot iespējams veikt lielākā ātrumā, turklāt nesamazinot ar cilvēka acīm uztveramo attēla kvalitāti jeb attēla šķietamo izšķirtspēju. Šāda skaidrojuma pamatošanai pasūtītājs ir atsaucies arī uz interneta vietnēs pieejamiem rakstiem, kuros aprakstītas minētās tehnoloģijas drukai ar mainīgu un nemainīgu krāsas piliena izmēru *(sk. lietas 1.sējuma 41.–45., 116.–124. un 189.–191.lapu)*.

Pasūtītāja sniegto skaidrojumu apstiprina arī biroja pieaicinātās ekspertes sniegtais viedoklis *(lietas 1.sējuma 54.–57.lapa)*. Eksperte norādījusi, ka mainīgā piliena tehnoloģija ļauj izmantot mazu izmēru pilienus, ražojot izdrukas ar nelielu teksta apjomu un smalkām līnijām, vidēji pilieni esot piemēroti gadījumos, kad nepieciešamas vienmērīgas toņu pārejas, savukārt lielākiem vienkrāsainiem laukumiem piemērotāks esot liels pilienu izmērs.

Tādējādi tiesa secina, ka iekārtai, kura spēj izmantot dažādu krāsas pilienu sniegtās priekšrocības, kopumā ir priekšrocības arī attiecībā pret tādu drukas iekārtu, kura var izmantot tikai vienu noteiktu krāsas piliena izmēru. Turklāt minētās priekšrocības iekārtai ar mainīga izmēra krāsas pilieniem ir neatkarīgi no tā, vai iekārta piliena izmēru spēj mainīt katra konkrētā drukas darba laikā, vai tā pielāgo viena konkrēta piliena izmēru katra nākamā drukas darba izpildei. Abos gadījumos drukas iekārta pielāgo krāsas piliena izmēru konkrēta drukas darba veikšanai. Tādēļ ir pamats atzīt, ka prasība par mainīgu krāsas piliena izmēra izmantošanu ir vērsta uz kvalitatīvākas drukas iekārtas iegādi.

Arī interneta vietnēs atrodamos rakstos par mainīga un nemainīga krāsas piliena tehnoloģijām[5] tiek norādīts uz mainīga piliena tehnoloģiju priekšrocībām. Turklāt drukas iekārtu ražotāja skaidrojumā[6] apkopojoši tiek norādīts, ka, jo mazāks ir krāsas piliena izmērs un jo lielāks ir drukai izmantojamo krāsas pilienu izmēru diapazons, jo labāk.

Tiesa arī nekonstatē apstākļus, kuri norādītu uz to, ka pasūtītājs šādu prasību nolikumā būtu paredzējis ar mērķi nepamatoti ierobežot konkurenci kāda konkrēta piegādātāja interesēs. Tādēļ tiesa secina, ka pieteicējas iebildumi nav pamatoti arī daļā par nolikuma tehniskās specifikācijas 1.9.punktā ietvertās prasības tiesiskumu.

Turklāt tiesa secina, ka pieteicējas pozīcija jautājumā par mainīga vai nemainīga krāsas pilienu tehnoloģiju priekšrocībām nav konsekventa. Pieteikumā norādīts, ka nemainīga piliena tehnoloģija ir jaunāka un nodrošina labāku drukas kvalitāti, bet pieteicējas 2021.gada 23.augusta tiesai iesniegtajā papildu paskaidrojumā pieteicēja norāda, ka nedz mainīga piliena tehnoloģija, nedz nemainīga piliena tehnoloģija pati par sevi nekādas priekšrocības nerada. Papildus paskaidrojumā pieteicēja norāda, ka drukas kvalitāti ietekmē virkne citu faktoru.

Tiesai nav šaubu, ka drukas kvalitāti ietekmē ne tikai izmantotā krāsas pilienu tehnoloģija, bet arī citi ar drukas iekārtas uzbūvi un darbību saistīti faktori, piemēram, drukai izmantotā krāsa. Tomēr gan ekspertes sniegtā, gan interneta resursos atrodamā informācija norāda uz to, ka arī krāsas piliena izmēra mainība ir viens no šiem faktoriem, kurš ietekmē drukas kvalitāti un drukas darbu efektivitāti.

[16] Pieteicēja iebildusi arī pret tehniskās specifikācijas 1.12.punktā ietverto prasību, kura noteic, ka drukas ātrumam ir jābūt ne mazākam kā 150 m^2/h. Arī iebildumus par šo nolikuma prasību pieteicēja ir pamatojusi vien ar tās šaubām par pasūtītāja faktisku nepieciešamību pēc tehniskajā specifikācijā noteiktā drukas ātruma.

Tomēr, kā jau minēts, nedz pretendenti, nedz tiesa nevar pasūtītāja vietā izdomāt, kāda iekārta pasūtītājam ir nepieciešama tā vajadzību apmierināšanai. Izvērtējot apstrīdētās nolikuma prasības tiesiskumu, tiesai vien jāpārliecinās, vai konkrētā prasība ir vērsta uz labāka izpildījuma

saņemšanu, nevis nepamatotu konkurences ierobežošanu.

Tehniskās specifikācijas 1.12.punktā ietvertās prasības nepieciešamību pasūtītājs ir skaidrojis ar Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras nepieciešamību veikt arī tādus drukas darbus, kuriem nav tik būtiska drukas kvalitāte, bet ir nepieciešams nodrošināt lielu kvantitāti. Kā šādu darbu piemēru pasūtītājs minējis šaušanas mērķu druku Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām. Pasūtītājs norādījis, ka arī karšu druku, ņemot vērā mainīgā piliena tehnoloģiju, ir iespējams veikt, izmantojot lielu drukas ātrumu. Tādējādi tiesai nerodas šaubas par to, ka šī tehniskās specifikācijas prasība ir vērsta uz kvalitatīvākas un pasūtītāja vajadzībām piemērotākas drukas iekārtas iegādi.

Līdz ar to tiesa secina, ka pieteicējas iebildumi nav pamatoti arī daļā par nolikuma tehniskās specifikācijas 1.12.punktā ietvertās prasības tiesiskumu.

[17] Papildus apsvērumiem par katras apstrīdētās nolikuma prasības pamatotību pieteicēja norāda, ka tās visas kopumā ir konkurenci ierobežojošas. Pieteicēja norāda, ka tehniskā specifikācija ir sastādīta tā, lai tās prasībām varētu kvalificēties tieši printera *Fujifilm Acuity F series* vienīgais autorizētais pārstāvis Latvijā SIA „/Nosaukums K/", jo faktiski visas prasības esot pārrakstītas no šā printera bukleta, nedaudz noapaļojot prasītos kritērijus.

Saistībā ar šiem pieteicējas apsvērumiem ir būtiski norādīt, ka konkurence, pastāvot visām iepriekš minētajām nolikuma prasībām, iepirkumā pastāvēja. To faktiski ir apstiprinājusi arī pieteicēja, norādot, ka uzvarētāja piedāvātajai drukas iekārtai *Fujifilm Acuity F series* tirgū ir pieejama arī cita analoga drukas iekārta, kuru ražo *Canon* (modelis *Arizona* 6100) (*2021.gada 19.augusta tiesas sēdes audio protokola 09.16–15.06 minūte*). Apstāklis, ka tirgū ir vismaz divas drukas iekārtas (*Fujifilm* un *Canon*), izslēdz šaubas par to, ka tehniskās specifikācijas prasības bija izvirzītas kāda konkrēta pretendenta interesēs.

Turklāt tiesa uzsver, ka, vērtējot, vai iepirkumā pastāv konkurence, būtiski ir nevis tas, cik un kādu ražotāju iekārtas var kvalificēties visām iepirkuma prasībām, bet tam, vai ir vairāki piegādātāji, kuri šādas iekārtas pasūtītājam var piegādāt. Pieteicēja nav iesniegusi tiesā jebkādus pierādījumus, kas apliecinātu tās sniegto informāciju, ka prasībām atbilstošu piedāvājumu varēja iesniegt tikai viens potenciālais piegādātājs. Par šāda apgalvojuma neatbilstību faktiskajiem apstākļiem liecina arī fakts, ka tehniskās specifikācijas prasībām atbilstošu piedāvājumu bija iesniegusi ne tikai iepirkuma uzvarētāja, bet arī SIA /Nosaukums D/.

Lai arī pieteicēja ir izteikusi šaubas par to, vai SIA /Nosaukums D/ dalība iepirkumā nav bijusi formāla, proti, lai radītu šķietamu iespaidu par konkurences esību, tiesa tam negūst apstiprinājumu. SIA /Nosaukums D/ pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka minētā sabiedrība ir starptautisks uzņēmums, kurš realizē dažādus projektus, tostarp piesaistot starptautiskus sadarbības partnerus, un ka par iesniegto piedāvājumu un tā atbilstību prasībām var pārliecināties, iepazīstoties ar pašu piedāvājumu un tam pievienoto dokumentāciju (*2021.gada 19.augusta tiesas sēdes audio protokola 18.45–19.43 minūte*).

Arī tas, ka vairāki konkrētās drukas iekārtas *(Fujifilm Acuity F series)* tehniskie rādītāji atbilst tehniskās specifikācijas prasībām, pats par sevi neliecina, ka pasūtītājs ir vēlējies ierobežot konkurenci, nodrošinot konkrēta piegādātāja izvēli. Drukas iekārta *Fujifilm Acuity F series* spēj kvalificēties tehniskās specifikācijas prasībām, tādēļ ir tikai loģiski, ka ir konstatējama zināma atbilstība starp tehniskās specifikācijas prasībām un iekārtas tehniskajiem datiem.

Līdz ar to tiesa nekonstatē tādus apstākļus, kuru dēļ būtu pamats secināt, ka nolikuma tehniskās specifikācijas prasības tika noteiktas atbilstoši kāda konkrēta piegādātāja interesēm.

[18] Ievērojot secināto, ka iepirkuma prasības nav noteiktas kāda konkrēta pretendenta interesēs, tiesa atkārtoti uzsver, ka iepirkuma priekšmeta kvalitatīvo prasību noteikšana, ciktāl tas nepamatoti neierobežo konkurenci, ir vienīgi pasūtītāja izvēles brīvība. Ja nav saskatāms mērķis nepamatoti ierobežot konkurenci, ārpus pretendentu un tiesas kompetences ir vērtējums par to, vai tiešām pasūtītājam nepieciešams iegādāties konkrēto iepirkuma priekšmetu un vai tehniskajā specifikācijā izvirzītās iepirkuma priekšmeta prasības iespējams aizstāt ar citām (*sk. šī sprieduma 10.punktu*).

Pieteicējas iebildumi pret nolikuma tehniskās specifikācijas prasībām lielā mērā ir pamatoti ar pieteicējas atšķirīgiem uzskatiem par pasūtītāja faktiskajām vajadzībām un drukas iekārtu piemērotību to izpildei. Tomēr, ņemot vērā, ka tieši pasūtītājam ir vislabāk zināms, kāda iekārta tā vajadzību apmierināšanai ir nepieciešama, un tiesa nekonstatē, ka pasūtītāja izvirzītās prasības būtu vērstas kāda konkrēta pretendenta interešu nodrošināšanai, tiesa atzīst, ka apstrīdētās nolikuma prasības birojs pamatoti atstājis spēkā.

[19] Kā nepamatotus tiesa vērtē arī pieteicējas iebildumus par biroja pieaicinātās ekspertes objektivitāti un kompetenci eksperta viedokļa sniegšanai par tehniskās specifikācijas prasībām.

Pieteicēja norāda, ka biroja pieaicinātā eksperte nebija kompetenta sniegt eksperta skaidrojumu par tehniskās specifikācijas jautājumiem, jo eksperte kā Latvijas Poligrāfijas uzņēmumu asociācijas izpilddirektore darbojas poligrāfijas nozarē, kura drukāšanai pamatā izmantojot nevis digitālās drukas printerus, bet ofseta printerus. Papildus tam pieteicēja norādījusi, ka izvēlētā eksperte sociālajos tīklos esot draugos ar SIA „/Nosaukums K/" dalībnieku un ir piedalījusies ar viņu kopīgos projektos. Pieteicēja arī norāda, ka Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras tipogrāfija „Latvijas Karte", kura būs faktiskā drukas iekārtu izmantotāja, ir ekspertes pārstāvētās asociācijas biedre.

Eksperte ir Nosaukums E izpilddirektore un asociācijas konsultatīvās padomes eksperte. Situācija, kad jautājumi par kādas nozares specifiku tiek uzdoti asociācijām, kurā nozares uzņēmumi apvienojas, ir samērā tipiska, un ir tikai loģiski, ka vienā tirgū darbojošies viens otru pazīst. Tādēļ, izvēloties ekspertu, šie objektivitātes riski ir jāapsver. Tomēr izskatāmās lietas apstākļi nerada šaubas ne par konkrētās ekspertes ieinteresētību, ne arī kompetences trūkumu. Tas vien, ka poligrāfijas nozari pārstāvošie uzņēmumi to darbībā digitālās drukas iekārtas, iespējams, izmanto mazāk kā cita veida drukas iekārtas, neliecina, ka ekspertei nav nepieciešamo zināšanu arī par digitālās drukas iekārtām un dažādu šo iekārtu sniegtajām priekšrocībām. Ekspertes slēdziens faktiski ir nozares lietpratējas viedoklis par nolikuma prasību nozīmi, proti, tas ir skaidrojums par to, kā ir izprotami nolikuma prasībās minētie jēdzieni un tehnoloģijas, kas būtībā ir atrodams publiski pieejamā un arī nelietpratējam salīdzinoši vienkārši atrodamā informācijā par drukas tehnoloģijām.

Šaubas par ekspertes objektivitāti pats par sevi nerada arī apstāklis, ka starp eksperti un ar iepirkuma uzvarētāju (*Oy KTA-Yhtiot*) saistītās personas SIA „/Nosaukums K/" dalībnieku sociālajos tīklos ir fiksēta draudzība. Minētais apstāklis nesniedz būtisku informāciju par minēto personu savstarpējo attiecību raksturu. Sociālajos tīklos nav definēti priekšnoteikumi, lai draudzību tajos apstiprinātu, tādēļ draudzība sociālajos tīklos šobrīd nereti tiek izveidota arī starp personām, starp kurām nav ciešas saiknes un kuras attiecības ārpus sociālajiem tīkliem ikdienā neuztur.

Ievērojot minēto, tiesa nekonstatē arī biroja procesuālu pārkāpumu, kā eksperti lietā pieaicinot /pers. L/.

[20] Ievērojot visu iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums, ar kuru apstrīdētās nolikuma prasības atstātas spēkā, ir tiesisks, bet pieteikums nepamatots un noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.–251.pantu un 289.–291.pantu, Publisko iepirkumu likuma 72.panta otro daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt SIA „REIMEI" pieteikumu par Iepirkumu uzraudzības biroja 2021.gada 21.jūnija lēmuma Nr.4-1.2/21-113/2 atzīšanu par prettiesisku.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis E. Biezais

Tiesnese I. Andruškina

Tiesnesis R. Dončenko

---

[1] Sk. *https://www.dupont.com/tyvekdesign/design-with-tyvek/why-tyvek.html*, šī un citas lēmumā turpmāk norādītās interneta vietnes aplūkotas 2022.gada 28.septembrī.

[2] Sk. *https://www.dupont.com/tyvekdesign/design-with-tyvek/why-tyvek.html*, *https://www.dupont.com/what-is-tyvek.html*

[3] Sk., piemēram, *https://csa.canon.com/internet/wcm/connect/us/f6045ea3-e566-4791-999b-bb7eacfb59e2/ODGS-1318_DS_CSA_UV_Flatbed_Buyers_Guide.8.15.W.pdf?MOD=AJPERES&CVID=n14WB-e*

[4] Sk., piemēram, *http://nordic.fujifilm.se/UserFiles/Broschyrer/Grafiska/Storformat/EU3210_Acuity_Advance_UV_flatbed_series_Brochure_web.pdf*

[5] Sk., piemēram, *https://www.inwaysdigital.com/en/nd.jsp?id=2*

[6] *https://csa.canon.com/internet/wcm/connect/us/f6045ea3-e566-4791-999b-bb7eacfb59e2/ODGS-1318_DS_CSA_UV_Flatbed_Buyers_Guide.8.15.W.pdf?MOD=AJPERES&CVID=n14WB-e*